

המנינים

והתהליכים, המאפשרים, לחץ מפלגתי על האזרח.

● פיקוח ממלכתי על טוהר הבחירות בגופים ציבוריים וולונטאריים, המונים למעלה מ-50 אלף חברים, כגון הסתדרויות העובדים.

● הקמת ועדות-הקירה קבועות של הכנסת בשטחים הנוגעים ל"חקיקה ולסדרי השלטון, כמקובל בממשל האמריקאי.

● חוק המצריך אישור הכנסת למינוי שגרירים, כנהוג בארצות-הברית, כדי למנוע את ייצוג המדינה בידי שליחי מפלגה אחת.

● חוק דומה לגבי משלחות רשמיות של המדינה לחזיתות, קונגרסים ומוסדות אחרים, כולל עצרת האומות המאוחדות.

● בחירת מבקר המדינה ופגנו

— כתנאי שלא יהיו שייכים לאף

תה מפלגה, ושיהיו לסגן סמכויות

רחבות.

★ ★ ★

● רק שדשי נוגע לפיקוח המוסדות הדמוקרטיים על מערכת-הבטחון לכל ענפיה ושלוחותיה. בין השאר:

● מינוי מועצה לאומית עליונה לענייני הגנה, כמסד-מישנה קבוע

מעמם ועדת-החקירה-הבטחון של

הכנסת.

● המינויים למוסד זה — שלא יכלול חברי

כנסת בלבד, אלא גם אנשים אחרים בעלי

נסיון צבאי — יהיו קבועים למשך תקופת

כהונה כל כנסת. בניגוד לחברי ועדת-החקירה

והבטחון, לא יתחלפו החברים — כך ש

אפשר יהיה להבטיח פיקוח מומחה ויעיל,

תוך שמירת סודיות. מועצה זו תצטרך

לאשר מראש כל החלטה בטחונית עקרונית.

● מינוי ועדת-מישנה של שלושה חברים

קבועים מטעם ועדת-החקירה-הבטחון, לפיקוח

על הצנזורה הצבאית, ועדה זו תכריע תוך

48 שעות בכל עירעור על החלטת הצנזורה,

והחלטתה תהיה סופית וקובעת.

קיימת תהיה חייבת — מבחינה מוסרית ו-
פוליטית — לבצע שורה ארוכה של רפור-

מות בסדר-השלטון בארץ.

● כי בממשלה כזאת יהיה רוב

מוחלט המפלגות שתבעו רפורמות

אלה, ושקיבלו על כך מנדאט מפני

רש מידי הבוחר. אם יוותרו עליו

הן, אם לא יתכונן תנאי-הייעבור

להקמת הממשלה, תהיה זאת כד

עידה-האימון.

דבר אחד חייב להיות ברור מראש: אלה

תנאי-מינויים, לא מאכסיוס. לא נקודות

למיקוח מורה, ברוח הטובה של המסורת

השמיית, אלא קיום שיש לעמיד עליהם ללא

נסיגה וללא פשרה — אפילו לא יודבק

עליהם תו של אולימפיזם.

דומני שהגיעה השעה להכין את הרשי

מה הכוללת והמפורטת של קחים אלה.

★ ★ ★

● פרק הראשון נוגע להבטחת זכויות

היסוד לכל אזרחי ישראל, בלי הבדלות,

לאום ומין. בין השאר:

● ביטול המימשל הצבאי תוך

שלושה חדשים, ביטול הצורך כי

רשיונות-מעבר וכל שאר המוגבל

לות המיוחדת לאזרחים הערביים.

● ביטול חוקי החירום המניחים.

● חקיקת חוקה חלקית, כדי לשמור

על האחדות הלאומית, אין לכלול בה,

בשלב זה, סעיפים הנוגעים לחיזוקים בין

דה, המגלה רוח-קרב מפגיעה. אולי גרמה
לכך תוספת המנדאט בכנסת, שנשע בט-
חונ-עצמי חדש בלב עסקניה. השבוע כר-
תה ברית עם מפס. שתי המפלגות הס-
כימו שלא לנהל משאומתן אלא במשותף.

נכסמה טרצה אחת.

לשבת דומה ראויים צעירי המפלגה ה-

דתית-הלאומית, שכבר בלשו לטובה בשיא

הפרשה. הם קיימו מגע עם צעירי מפלגות

השמאל, לשם גיבוש חזית משותפת של

מפלגותיהם.

לשם כינון חזית של ממש, לא

חסרה אלא סיסמה משותפת. היא

סיסמה עליונה האיש המתאים:

פנחס לבון. למחרת הבחירות, כי

ראיון קצר עם עתונאי, הציע:

"קואליציה במתכונת הקיימת!"

סיסמה מצויינת — פשוטה, ברורה, הגר

יונית. בקואליציה זו — 46 קולות מפא"י

יהיו במיעוט, לעומת 48 קולות המפלגות

האחרות.

כדי להמשיך בקואליציה הקיימת, אין

צורך במהפכה. גם אין למפא"י שום אמ-

תלה, שום תירוק, כדי לסרב לשבת עם

אותן המפלגות עימה ישבה עד אתמול.

יכולה להיות רק סיבה אחת: סירובה ל-

החת מיעוט בממשלה, אחרי שהוכחה ו-

הובסה בבחירות.

★ ★ ★

● קואליציה כזאת יש מצע משותף

ברור. כי כל מפלגותיה, מלבד מפא"י,

האחרות.

כדי להמשיך בקואליציה הקיימת, אין

צורך במהפכה. גם אין למפא"י שום אמ-

תלה, שום תירוק, כדי לסרב לשבת עם

אותן המפלגות עימה ישבה עד אתמול.

יכולה להיות רק סיבה אחת: סירובה ל-

החת מיעוט בממשלה, אחרי שהוכחה ו-

הובסה בבחירות.

מר בן-גוריון התכוון לנהל מלחמת-
עצבים נגד הציבור הישראלי. למחרת
הבחירות הודיע שהוא יוצא "לחופשה" —
אחת מאותן החופשות הבלתי-מוגדרות,
אשר הספיקה בעבר כדי לגרום לזעזוע עצבי
המדינה ולהכנעתה.

הדרך לא אצה לו. הוא הכריז

כי יגש להקמת הממשלה החדשה

רק אחרי סוכות — ששה שבועות

אחרי הבחירות.

עד אז ישתגעו כולם — כך תיאר לעצמו.

מפ"ם ואחדות-העבודה, הדתיים והליברא

ליים. כל אחד מהם יחשוש פן לא יוכנס

לגן-העדן של הממשלה הבאה. עצביהם ית-

מוטטו, ואז יהיה קל לקנותם בזול.

אלא שמר בן-גוריון הופתע — לרעה.

וגם האזרח הישראלי הופתע — לטובה.

אומנם מתנהלת מלחמת-עצבים.

אך במלחמה זו, ירי בן-גוריון על

התחתונה.

★ ★ ★

● ודה על האמת — רבים מאתנו

חששו כי עסקי המפלגות יחזרו ל-

סורם למחרת יום הבחירות. חשבנו כי

יעמדו פנים שלא קרה מאומה.

עתונאים הגונים מאוד, החיים על הירח,

אף ביטאו זאת כמישאלה חסודה: יש לחזור

למצויאות. היתה מערכת-בחירות, נאמרו

דברים חריפים, הכל טוב ויפה — אבל

עכשיו יש לשכוח את הכל, ולהמשיך בדרך

כאילו לא אירע מאומה בחצי השנה האחרון.

● מינוי ועדת-מישנה של שלו-
שה חברים קבועים מטעם ועדת-
החקירה-הבטחון לפיקוח על כל שי-
רות הבטחון החשאיים. שם מני-

הל השרותים יפורסם בריבוי, וחוק

מתאים יסדור את פעולות השרר

תים וסמכויותיהם.

● איסור כל שינוי בתקציב הבטחון

ללא אישור מראש של ועדת-החקירה-הבטחון.

● מינוי ועדת-שרים לענייני בטחון, ש-

תאשר מראש כל החלטה בטחונית חשובה

בדרך הרשומה המבצעת, כגון עסקת נשק.

● צימצום שרות הכנות בצח"ל

לשנה אחת.

● הוצאת משרד הבטחון מכל ענפי

המשק שאינם נוגעים במישרין לחימוש

צה"ל, ומענפי הסברה (במחנה, גליציה-ל).

★ ★ ★

● פרק הרביעי נוגע לפירוק שלטון

היחיד שהתגבש בשנים האחרונות. בין

השאר:

● טיהור משרד ראש הממשלה מכל

המחלקות שאינן נוגעות לתפקיד ראש

הממשלה (כגון מחלקות המדע, הסטאטיס-

טיקה, ההסברה).

● מינוי הנהלת שירותי-הסברה הממלכ-

תיים מטעם הכנסת, על בסיס בלתי-מפלגתי.

● מינוי מנהל "קול ישראל" על-

ידי הכנסת, ומיקוח רצוף של הי-

כנסת על פעולות השרות.

● חיסול שבועון הראדיו וכל שאר הי-

ביטאונים הממשלתיים לציבור הרחב, מלבד

רשומות.

דתיים וחילוניים. אך יש לכלול בה כל
הסעיפים הנוגעים לזכויות האזרח, כגון:
איהפליה בין עמים ועדות, בטחון מפני
מעצר מינהלי, בטחון מפני הפקעת רכוש,
הבטחת חופש העתונות, איהפליה בקבלת
עבודה ושיכון, וכיו. בחוקה יקבע שהכנסת
תוכל לשנות את סעיפה רק ברוב של שני-
שלישים או שלושה-רבעים, ובצורה זאת
יימנעו שינויים שרירותיים בידי רוב מיקרי.

● הענקת הסמכות לבית-המש-

פט העליון של המדינה לבטל כל

חוק של הכנסת, וכל הוראה מיני

הלית, הסותרים את החוקה.

★ ★ ★

● רק שני נוגע להחזרת ריבונות הי-

כנסת, להבטחת טוהר בחירתה, ולהח-

זרת סדר-השלטון תקינים באותם השטחים

בהם נתגלו פצצות חמורות. בין השאר:

● סעיף בחוקה הקובע שאם לא הצליח

מנהיג מפלגתי מסוים להקים ממשלה תוך

שבועיים (או חודש), יטיל הנשיא תפקיד

זה על מנהיג מפלגה אחרת.

● חוק שיגביל את הסכום שמוחר

למפלגה להוציא במערכת-בחירות, והמסיל

על כל מפלגה את החובה לנהל פנקסי

חשבוניות גלויים, הפתוחים לעיון ציבורי

ולביקורת מבקר המדינה.

● חוק האיסור הסעה מפלגתית

של בוחרים לקלפיות, וכל הענקה,

הטבה או שוחד אחר לבוחר.

● פיקוח ממלכתי על שרתי התעסוקה,

על חלוקת שיכונים ועל כל שאר המוסדות

הניפו במערכת-הבחירות דגלים דומים: פיר-
רוק שלטון-יחיד, פיקוח על מערכת הבט-

חוק, קביעת סדר-השלטון דמוקרטיים.

כאשר יש סיסמה אחת ודגל אחד —

חייבת להתלכד חזית אחת. כאשר קיימת

חזית אחת, עם ערובות הדדיות, תהיינה כל

הפרצות סתומות.

אף מפלגה אחת לא הודיעה במפורש מה

יקרה אם מפא"י תסרב לקיים את הקוא-

ליציה במתכונת הנוכחית. איש לא דיבר

בפירוש על "קואליציה גיר". אולם יש

חוקיות פנימית להתליכים דינאמיים. אותם

הגורמים המחזקים כיום את עורף המפלגות

בדורשם כי מפא"י תהפוך מיעוט בממשלה,

יכריחו אותן להקים ממשלה בלי מפא"י,

כאשר לא תהיה אלטרנאטיבה אחרת ל-

מדינה.

חזית מול מפא"י — מי חלם על

כך לפני שנה? בינתיים היתה

הפרשה, והיא שינתה לחלוטין את

האקלים הרחוני בארץ. אותו אק-

לים יביא לכך שתקום — בשעת

הצורך — חזית נגד מפא"י.

★ ★ ★

● פידו היתה מפא"י מסכימה להצ-

אטרף לקואליציה במתכונת הקיימת —

אין די בכך. גם לא די בקריטריון כלליים.

הדרך לגיהנום רצופה קריטריון טובים. כמה

מן המפלגות כבר החלו בגיבוש תנאי-

מינויים מפורשים. תנאים אלה יש להר-

חוב, לפרט — ולנסח בצורה שלא תשתמע

לשתי פנים.

ממשלה שתקום על בסיס הקואליציה הי-

יתכן שגם בקרב המפלגות עצמן לא
חסרו עסקנים שצעה זו נראתה להם. אך

הדברים אירעו אחרת.

תחילה אמר מנהיג אחד: "לא

נדבר אחרי הבחירות בלשון אחי-

רת מאשר לפני הבחירות." הוא

לא פירש את דבריו.

בא מנהיג שני ואמר: "לא ניכנס לממ"

שלה אם לא יובטחו העיקרים שעמדנו עלי-

הם במערכת-הבחירות." גם הוא נזהר עדיין

מלפרט את העיקרים.

בא שלישי ורביעי, ולפתע דיברו כך

כולם. בעוד בן-גוריון שותק וזועף, נוצרה

אחירה ציבורית. מנהיגי המפלגות נוכחו

לדעת כי הציבור מקבל את דבריהם בקורת

רוח, וכי קיימת תמימות-ידעים של מפלגות

רבות, תוך כדירך גבר עודירותם.

עליוני דחיית המשאיוהמתן הי-

קואליציוני ביקש בן-גוריון להפי-

ריר ולפצל, כדי להכניע כל פלג

בניפרד. תחת זאת הביאה הדחי-

ייה לקירוב-לבבות בין יריביו, לי-

גיבוש עמדה אחידה, לראשית התי-

הוותה של חזית המסוגלת להגיש